

Kunstschilder

Peter van den Borne

De tocht naar verstillings,
eenvoud en verwondering

Hedendaags- en magisch realisme

Een schilderskistje dat de jonge Peter van den Borne cadeau kreeg op St-Nicolaas-avond vormde het startschot voor een leven dat volgens hem gevoelsmatig altijd in dienst van de schilderkunst heeft gestaan. De autodidact onderzocht, bestudeerde en achterhaalde de essentie van ambachtelijk schilderen. Van den Borne ontwikkelde hierdoor een verbluffende realistische schildertechniek en -kennis. Inmiddels zijn er vele werken van zijn hand, waaronder thematische stilleven, symbolische schilderijen en magisch realistische beelden met een boodschap. Met name het Hedendaags Realisme en Magisch Realisme zijn stromingen waarbinnen Van den Borne een geheel eigen plek heeft verworven. In 2002 nam de kunstenaar de beslissing zich volledig op zijn roeping te richten. Een moedige en verstandige keuze. Er is namelijk niets dat een doorbraak van Peter van den Borne nog in de weg staat.

Ik tref Peter van den Borne in zijn door licht overgoten schildersatelier in het Brabantse Eersel. Een plek die direct duidelijk maakt dat we hier met een gedisciplineerd technisch realist te maken hebben. Bij Van den Borne geen rondslingerende verftubes of verfspatten tegen de muur, maar een keurig opgesteld schildersezel met daarop de aanzet voor een stilleven, dat op nog geen meter afstand van het schildersdoek opgesteld staat, badend in het daglicht. In deze omgeving, temidden van de creaties van de kunstschilder, ontwikkelt zich een geïnspireerd gesprek. Vanzelfsprekend over zijn kunstenaarschap en onnavolgbare realistische techniek. Maar naast schilderen heeft Van den Borne grote belangstelling voor spiritualiteit. Zijn holistische levensvisie vormt onherroepelijk de basis voor zijn werk: Modern - en Magisch Realisme waarin universele thema's als geboorte, leven, liefde, geloof en dood centraal staan.

Roeping

De kunstschilder aanschouwend, vol vuur en overtuigd sprekend over zijn passie, valt me iets op dat veel kunstenaars typeert: verwondering over en een intense kijk op de dingen die hem omringen. Van den Borne is een schilder die creëert omdat hij niet anders kan. Op de eerste plaats volgt hij overduidelijk een passie. Maar het gaat verder dan dat: de kunstenaar Van den Borne creëert uit een soort van roeping of levensdoel, een niet te stoppen drang. "Mijn kunstenaarschap valt het best te omschrijven als een zoektocht naar verstillings, eenvoud en verwondering", vertelt Van den Borne. "Het zijn vaak eenvoudige dingen die mij verwonderen. Wanneer ik bijvoorbeeld rondloop op een vlooienmarkt kan ik getroffen worden door een versleten boek of een inktpotje. De tand des tijds heeft ze zo mooi gemaakt dat ik ze opnieuw in het licht wil zetten. Dit fenomeen vergelijk ik met het opkomen van de zon op een mooie lentedag. Het maakt me rustig en stil

van binnen, vol verwondering over hetgeen ik zie. Dat moment, dat gevoel wil ik houden. Deze momenten van verwondering vormen de inspiratie voor mijn werk. Ook beelden uit mijn droomwereld waarover ik me verbaas en verwonder gebruik ik als inspiratie. Ik wil anderen laten delen in mijn verbeelding en verwondering. Deze beelden komen binnen en vertellen mij iets. Die beelden verwerk ik in mijn schilderijen. Voor mij is dat de manier om te communiceren. Het beeldend werken is voor mij een levensdoel."

Voorstellingen nog mooier dan de werkelijkheid

Boek van Rembrandt

Zo lang als Van den Borne zich kan herinneren is hij geïnteresseerd in schilderkunst. Dat begon eigenlijk toen hij als kind een schilderskitje cadeau kreeg op St-Nicolaas-avond. Toen hij ook nog in het bezit kwam van een boek over Rembrandt, was de kiem voor zijn kunstschilderschap gelegd. "Ik had op dat moment natuurlijk nog geen idee dat ik professioneel zou gaan schilderen", vertelt Van den Borne. "Maar wat mij trof en nog steeds treft aan de oude meesters is de grote gedetailleerdheid of de suggestie daarvan, de heldere kleurstelling, de sublieme lichtweergave, de verftextuur en het feit dat die schilderijen eruit zien alsof ze de dag ervoor gemaakt zijn. Hoe kan het dat iemand met verf iets kan maken waarbij ik denk: 'ik kan dat boek pakken om het te

lezen' of 'ik waan me in dat landschap om te wandelen'. Werken die ongelooflijk knap en technisch in elkaar zitten. Ze ademen en schijnen werkelijk te leven. De kunstenaar, zijn worsteling, zijn ziel, zijn visie, zijn meesterlijke beheersing van techniek zijn hierin terug te vinden. Vormgegeven en omkaderd tonen ze ons een eigen interpretatie van een waargenomen of gefantaseerde werkelijkheid. Die techniek boeide mij als kind al." Van den Borne ging direct zelf aan de slag en verschillende kopieën van Rembrandt's werk waren het resultaat. Het is dan ook niet vreemd dat de tiener niets liever wilde dan naar de kunstacademie. Maar zoals zo vaak het geval is bij kunstenaars die zich desondanks op hun passie blijven richten: "Ik ging werken en schilderen werd in die tijd niet als beroep gezien", aldus Van den Borne. "Daar kon je geen brood mee verdienen." En dus volgt er een technische vakopleiding waar Van den Borne zijn gevoel voor techniek en creativiteit ook in kwijt kan.

Zoektocht

Van den Borne is gaan werken in de elektrotechniek. Van productiemedewerker klimt hij op naar projectleider. Daarnaast blijft hij in de avonduren voortdurend aan zijn schildertechniek werken. "Altijd is schilderen mijn grootste passie geweest. Iedere vrije minuut benutte ik om mijn techniek verder te verfijnen met als doel van deze passie mijn beroep te maken." In 1983 schrijft Van den Borne zich in bij de Drentse academie voor schilderkunst, waar hij les kreeg van vervolgens Vrielink, Jacobi en Dillen. Van den Borne specialiseert zich in 1986 in de materiaaltechnische kant van het schildersambacht. Oud-verffabrikant Johan Stahlecker leert hem de fijne kneepjes van het vak. Gewapend met deze kennis, vervolgt Peter zijn kunstenaarspad. "Ik liep galerieën, musea en kunstbeurzen af om te kijken, kijken en nog eens te kijken en zoog alle kennis op die met schilderkunst te maken had. Kunstenaars als Carel Willink, Jan van den Berg, Diana van den Berg en Johfra stuurde me steeds meer de kant

van het Magisch Realisme op. Wat me aanspreekt in hun werk, buiten het technische aspect, is dat ze gebruik maken van beelden die opgeroepen worden door het onderbewustzijn. Deze beelden vormen een belangrijke inspiratie voor het werk. Een methode die ook ik hanteer in mijn Magisch Realistisch werk. Maar ook de stillevens van Eric de Vree en het lichtgebruik van Olav Cleofas van Overbeek boeien me. Kunstenaars die ik beide persoonlijk ken. Als ik naar de Stillevens van Eric de Vree kijk, zie ik een meester in stofuitdrukking. Beter dan het niveau van schilders uit de zestiende eeuw als Claes Heda en Willem Kalf. Dat wat door mensenhanden is gemaakt moet wederom door mensenhanden geëvenaard kunnen worden. Een filosofie die ook ik hanteer. De Vree heeft een meesterlijke techniek en tovert met verf en kleur. Ieder detail nodigt uit om te kijken. Voorstellingen nog mooier dan de werkelijkheid. Olav Cleofas van Overbeek boeit me vooral door de voorwerpen die hij uitkiest voor zijn schilderijen. Deze worden weloverwogen gerangschikt en in een meesterlijk licht geplaatst. Als ik naar zijn schilderijen kijk wordt ik geraakt door de stilte die me overvalt. Zijn licht is meesterlijk en de overgangen in de verflagen zijn subliem. Het werk van Van den Borne kenmerkt zich door een indrukwekkende dieptewerking, verandering van lichtinval en een goedgeplaatst impasto. Met deze technische ingrediënten zal zijn werk zich in de toekomst naar een nog hoger niveau ontwikkelen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat met name het Hedendaags Realisme en Magisch Realisme stromingen zijn waarbinnen Van den Borne steeds meer zijn eigen plek inneemt. Ook als mens legt hij een zoektocht af die hem in zijn hoedanigheid als kunstenaar het goede pad opstuurt. Van den Borne: "Ik heb een driejarige beroepsopleiding bij Inez Seeverens in bewustwording en groeiprocessen gevolgd, waar ik de puinhopen van mijn verleden heb geruimd en mijn hart heb leren volgen. Fantastisch, er is een wereld voor me open gegaan waar ik geen besef van had. Nu ben ik zelf, als afgestudeerd begeleider, in de gelegenheid om die kennis en wijsheid door te geven. Iets dat ik overigens op geheel eigen wijze doe; ik verwerk ze in mijn schilderijen en draag het uit tijdens de lessen en masterclasses die ik geef."

Modern- en Magisch Realisme

Die groei en bewustwording, maar ook 'verstilling' komt vanzelfsprekend tot uiting in de schilderkunst van Van den Borne. Zijn stijl wordt getypeerd door de onderwerpen die hij kiest voor het creëren van zijn 'nieuwe werkelijkheid' binnen het kader van de realistische schilderkunst. Het spreekt voor zich dat compositie, kleurgebruik en lichtval hierin ook een grote rol spelen. "Het Modern Realisme en Magische

sprekende op de eerste plaats aan omdat binnen die stromingen vakmanschap, techniek en materiaalbeheersing centraal staan", vertelt de schilder. "Maar daarnaast biedt het onbegrensde mogelijkheden voor creatieve en thematische expressie." Van den Borne's jarenlange studie en zoektocht komt ook tot uitdrukking in zijn fenomenale techniek, die blijkt uit haarscherp weergegeven en subliem geschilderde details. "Iedere vierkante centimeter moet interessant zijn om naar te kijken. De realiteit geeft houvast om te interpreteren. Je schept een nieuwe werkelijkheid waarbij kleurnuances van dichtbij op een bijna abstracte manier met losse toets tegen elkaar zijn geplaatst. Dit gebeuren zorgt voor de verwondering. Onze hersenen doen de rest. Zij ervaren het totaalbeeld als haarscherp, harmonieus, tastbaar en subliem geschilderd." Zijn meesterschap is terug te vinden in zijn thematische stillevens, portretten, theaterale en imponerende magisch realistische droomwerelden. Haarscherpe realistische doeken, waarin zijn sterke diepte, kleur- en lichtgebruik hem feilloos van andere realisten onderscheidt. "Als perfectionist let ik op de kleinste details."

Zelfstandig kunstenaar

Die ontdekkingsstocht legt de schilder geen windeieren. Hij heeft met zijn werk diverse prijzen gewonnen. Er is veel belangstelling voor het werk van Van den Borne. Niet voor niets besloot hij in 2003 zijn baan aan de wilgen te hangen en zijn leven volledig in dienst van de schilderkunst te stellen. Hoe verklaart de schilder zijn succes? "Het is volgens mij de combinatie van de verfijnde traditionele techniek met mijn

wijze van verbeelden en natuurlijk de gekozen onderwerpen die de toeschouwer raken", aldus Van den Borne. "Mijn werk schreeuwt niet maar raakt je door de rust en de verstilling bij het aanschouwen." Mede door de intensieve manier van werken vervaardigt de schilder geen hoog aantal werken, waardoor er een zekere exclusiviteit ontstaat. "Dit alles hangt samen met mijn werkwijze, die tijd en rust vergt. Daarin bepaal ik mijn eigen weg. Als mijn werk door mijn omgeving wordt bepaald, stopt mijn ontwikkeling als kunstenaar." Mede daarom moge duidelijk zijn dat Peter van den Borne een kunstenaar is om aandachtig te volgen.

Peter van den Borne
Schapendries 11
5521 LM Eersel
Tel: 0497-516872 / 06-53117093
Email: info@petervandborne.nl
www.petervandborne.nl

Tekst: Jens de Jongh
Fotografie: Paul Gerrits/Jerry Voorjans